

Boegbeelden groene sector

Branchevereniging VHG verzamelt 'boegbeelden': mensen die een bijzondere betekenis hebben of hadden voor de groene sector. Door hun beroep, ervaring, expertise, visie of speciale activiteiten leveren ze een belangrijke bijdrage aan de waarde van groen in onze maatschappij. Door deze mensen te portretteren in VHG Magazine, kan de branche kennis nemen van hun inzichten en ideeën. We hopen dat deze verhalen inspireren om invulling te geven aan het thema 'groen maakt gelukkig'. Dit keer een interview met Constantijn Jansen op de Haar, hoogheemraad bij De Stichtse Rijnlanden.

Hoogheemraad Constantijn Jansen op de Haar:

“Mensen verleiden om te vergroenen”

Zorgen voor veilige dijken, droge voeten en schoon water. Dat is wat het eerst bij je opkomt als je denkt aan een waterschap. Aandacht voor groen verwacht je niet direct vanuit de 'waterhoek'. Toch groeit die aandacht, zeker nu de gevolgen van de klimaatverandering steeds duidelijker te merken zijn. Vooral in de steden. Hoogheemraad Constantijn Jansen op de Haar legt uit hoe dat zit.

Tekst: Annemieke Bos, foto's: Michiel Polthoff

“Waterbeheer is van oudsher een taak van het waterschap (of hoogheemraadschap ~ red.), naast rioolwaterzuivering en zorgen voor veilige dijken. De Stichtse Rijnlanden zorgt ervoor dat er voldoende oppervlaktewater is in sloten, plassen en kanalen in haar werkgebied. En dat overtollig water snel wordt afgevoerd. Zo houden we de voeten droog. Maar het klimaat verandert en regenbuien zorgen regelmatig voor wateroverlast. Vooral in het stedelijk gebied is waterbeheer complex, daar is het zoeken naar ruimte om water vast te houden en vertraagd af te voeren.”

Particuliere grond

Het waterschap heeft een uitgekiend stelsel van stuwen en gemalen om een teveel aan water snel af te voeren. Toch kan het die taak niet geheel alleen uitvoeren. “We hebben gemeenten, bedrijfsleven en bewoners nodig om de bebouwde omgeving klimaatbestendig te maken. Het merendeel van de grond in de gemeente is namelijk in handen van particulieren en van woningcorporaties. Vandaar ook dat we meedoen in de coalitie Ruimtelijke Adaptatie Utrecht, waar we gezamenlijk ideeën en strategieën ontwikkelen om wateroverlast te voorkomen en verminderen.”

Strijd tegen verstening

Dat het vergroenen van tuinen en daken een oplossing is voor dit vraagstuk, daar is de hoogheemraad zich zeker van bewust. “Ik wil heel graag samen met de hoveniers en groenvoorzieners en de tuinbranche strijden tegen versteende tuinen. Ik noem dat altijd de ‘rijdende rechtertuinen’: van die tuinen vol met tegels, waarbij dan wordt geklaagd over de blaadjes van de boom van de buren waardoor mevrouw de tuin nog vaker moet stofzuigen...” De aanzet voor gezamenlijke acties is er. Vorig jaar ontwikkelde het hoogheemraadschap samen met een aantal gemeenten in haar gebied en Tuinbranche Nederland een folder met ideeën voor het watervriendelijk maken van de tuin. VHG-hoveniers verzorgden voorlichting in de tuincentra en bouwmarkten, waar ze klanten lieten zien hoe ze met wat kleine ingrepen hun tuin kunnen aanpassen. Ook verzorgden ze trainingen voor de medewerkers van tuincentra en bouwmarkten. “Een geslaagde actie die zeker voor herhaling vatbaar is”, aldus Jansen op de Haar.

Over Constantijn Jansen op de Haar

Constantijn is geboren in 1983 in Oldenzaal en groeide op in Tilligte (bij Denekamp). Hij deed de lerarenopleiding Geschiedenis en Staatsinrichting aan de Hogeschool van Utrecht en begon daarna aan een Master Economische Geografie aan de Universiteit van Utrecht. Tijdens zijn studie was hij vier jaar lang PvdA-raadslid in Utrecht met Openbare Ruimte in zijn portefeuille. Vervolgens was hij bijna vier jaar werkzaam bij de BMC-Groep waar hij als adviseur projecten begeleidde in de publieke sector. Zo was hij bijvoorbeeld beleidsmedewerker verkeer in een deelgemeente van Rotterdam. In 2015 werd hij benoemd tot lid van het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Enkele maanden later kwam hij als hoogheemraad in het dagelijks bestuur. In zijn portefeuille zit onder andere het zuiveringsbeleid, klimaatadaptatie en het stedelijk middengebied. Daarnaast is hij fervent lid van de Partij van de Arbeid.

Watertafel

Zelf trekt hij er ook graag op uit om met bewoners en bedrijven in gesprek te gaan. “Voorlichting en educatie zijn zó belangrijk. Om het verhaal te ondersteunen hebben we een ‘wateroverlast speeltafel’ gemaakt. Daarop kun je in het klein de effecten zien van verstenen en vergroenen. Ook maken we wel gebruik van de maquette De Levende Tuin die we samen met Branchevereniging VHG en verschillende gemeenten hebben

ontwikkeld. Die laat zien hoe een versteende tuin kan transformeren tot een Levende Tuin. Zulke dingen helpen enorm om mensen bewust te maken van de noodzaak om te vergroenen en op welke manieren dat kan. In de gesprekken met mensen merk ik dat het ze raakt, daarmee maak je ze ambassadeur van je idee. We stimuleren ook bewonersinitiatieven via subsidies voor het vergroenen van buurten en schoolpleinen.”

Mijn groenplek

“Het gebied rond mijn woonplaats Utrecht is echt het mooiste stukje van Nederland. Je hebt hier zo veel: weilanden, bossen, heuvels en rivieren. De combinatie van landschappen is echt geweldig: de Utrechtse Heuvelrug naar het oosten, de veenweidepolders naar het westen. Maar ook de grachten in de Utrechtse binnenstad worden steeds mooier. Op initiatief van bewoners komt daar meer groen omheen.”

Goede voorbeelden

“Mensen moeten met eigen ogen zien hoe groen bijdraagt aan het leef- en woonplezier in de bebouwde omgeving. Daarom is het zo belangrijk dat we goede voorbeelden tonen. Hoe ziet de klimaatadaptieve stad eruit? Daar moeten we heel veel goede voorbeelden van verzamelen.” De Merwedekanaalzone in Utrecht, is zo'n voorbeeld. Dit voormali-

ge industrieterrein wordt herontwikkeld tot een gezonde, duurzame woonwijk, met veel groen. Water uit het kanaal wordt gebruikt om via warmte-koudeopslag woningen te verwarmen. Het hoogheemraadschap is betrokken geweest bij de ontwikkeling van dit idee.” Daar is hij best trots op. “Steeds vaker vervullen we de rol van aanjager en mede-ontwikkelaar. We hebben namelijk een schat

aan kennis in huis op het gebied van water. We hebben er lang aan moeten trekken, maar nu is er een omslagpunt bereikt en benaderen gemeenten en andere partijen ons actief voor onze inbreng. Daar nodig ik de groenbranche ook toe uit: we zijn graag bereid onze waterkennis te delen tijdens lezingen, bijeenkomsten en dergelijke.”

Bij de particulier aan tafel

Lobbyen en samenwerken is noodzakelijk voor het hoogheemraadschap. “De samenwerking met gemeenten en partijen zoals VHG en Tuinbranche Nederland komt goed op gang. De bewustwording bij veel partijen neemt toe. Grote stappen zijn er te maken bij nieuwbouwprojecten, dan kun je al in de ontwerpfase rekening houden met bijvoorbeeld groene daken, groene gevels, groene erfafscheidingen, waterpleinen, waterdoorlatende verharding enzovoorts. De uitdaging zit 'm in de bestaande bouw, daarom is de samenwerking met de hoveniers zo belangrijk. Zij komen bij bewoners en bedrijven aan tafel om te praten over een nieuwe tuin of een renovatie. Zij kunnen laten zien dat groen niet per se 'meer gedoe' en duurder is. Dat groen juist veel meer comfort geeft omdat je het in een tuin met planten, struiken en bomen veel minder warm krijgt dan in die tuin die helemaal volgetegeld is. Die bovendien onder water loopt bij een stevige regenbui. Verstenen geeft dus eigenlijk alleen maar meer overlast.” Ook op bedrijventerreinen is volgens hem een wereld te winnen: “Kijk maar naar buiten hier in Houten: allemaal daken die vergroend kunnen worden. En ook schoolpleinen en parkeerplaatsen!”

Kennis en subsidies

Over de vraag waar hij over vijf jaar hoopt te staan als hoogheemraad, hoeft hij niet heel lang na te denken: “Dan hoop ik heel veel voorbeelden te kunnen tonen waarbij klimaatadaptief is gewerkt bij de planvorming van nieuwbouw en in bestaande bouw. Zodat we nog steeds prettig kunnen werken en wonen waar we willen, in de stad of daarbuiten, ondanks perioden van droogte en hevige piekbuien. Mijn belangrijkste advies aan de hoveniers: neem je klant mee in het vergroenen, verleid hem. Het waterschap doet graag mee met kennis en subsidies.” ■